23 Νοεμβρίου 2026

Βάζουν δορυφορικούς πομπούς σε 20 χελώνες στις κυπριακές θάλασσες – Τι θέλει να ανακαλύψει το Τμήμα Αλιείας

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Οικολογία & Κλιματική Κρίση, Αρχιτεκτονική & Περιβάλλον (χλωρίδα-πανίδα)

Πού πηγαίνουν οι θαλάσσιες χελώνες όταν απομακρύνονται από τις ακτές της Κύπρου; Ποιες περιοχές επιλέγουν για να τραφούν; Πόσο βαθιά καταδύονται; Παρόλο που οι επιστήμονες γνωρίζουν αρκετά για τις παραλίες όπου γεννούν τα αυγά τους, οι μετακινήσεις τους μέσα στη θάλασσα δεν έχουν μελετηθεί στον ίδιο βαθμό.

Αυτό το κενό επιχειρεί να καλύψει το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών, το οποίο σχεδιάζει να παρακολουθήσει τις κινήσεις είκοσι θαλάσσιων χελωνών με τη βοήθεια δορυφορικών πομπών.

Για τον σκοπό αυτό, το Τμήμα προχωρεί στην αγορά είκοσι ειδικών συσκευών, με

προϋπολογισμό 81.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, ποσό που περιλαμβάνει και τις υπηρεσίες δορυφορικής παρακολούθησης. Οι πομποί θα χρησιμοποιηθούν σε πράσινες χελώνες και καρέτα καρέτα, κυρίως νεαρής ηλικίας, αλλά και σε μεγαλύτερα ζώα.

Οι συσκευές θα στερεωθούν στο καβούκι των χελωνών και θα καταγράφουν τη γεωγραφική τους θέση, καθώς και στοιχεία για τις καταδύσεις τους. Θα μπορούν να λειτουργούν σε βάθη τουλάχιστον 250 μέτρων, ενώ όταν η χελώνα ανεβαίνει στην επιφάνεια, θα μεταδίδουν τα δεδομένα μέσω δορυφόρου.

Οι συσκευές πρέπει να είναι κατάλληλες για το σώμα των χελωνών και να μην εμποδίζουν την κίνησή τους μέσα στο νερό. Μαζί με τα υλικά στερέωσης δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το 5% του βάρους του ζώου, ενώ προβλέπονται και ειδικές προδιαγραφές για τις μικρότερες χελώνες. Η μπαταρία τους θα πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον δώδεκα μήνες.

Από 300 φωλιές σε περίπου 1.500

Η προσπάθεια προστασίας των θαλάσσιων χελωνών στην Κύπρο άρχισε το 1978, όταν στις παραλίες του νησιού καταγράφονταν περίπου 300 φωλιές. Σχεδόν πέντε δεκαετίες αργότερα, ο αριθμός τους έχει φτάσει περίπου τις 1.500. Η αύξηση αποτυπώνει την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέσα από τα μέτρα προστασίας των φωλιών και των παραλιών ωοτοκίας.

Ενδεικτικά, στην περίπτωση της πράσινης χελώνας, οι φωλιές αυξήθηκαν από 300 το 2020 σε περισσότερες από 477 το 2025, σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει το Τμήμα Αλιείας.

Ξεχωριστή θέση στην προσπάθεια αυτή έχει η περιοχή Λάρας–Τοξεύτρας στον Ακάμα, η οποία αποτελεί έναν από τους ελάχιστους τόπους ωοτοκίας της πράσινης χελώνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σημαντική για την καρέτα καρέτα είναι και η περιοχή Πόλης–Γιαλιάς, ενώ στα έγγραφα του Τμήματος γίνεται αναφορά και στην περιοχή «Νησιά», καθώς και στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή της Λάρνακας.

Παρά την αύξηση των φωλιών, οι κίνδυνοι για τις χελώνες παραμένουν. Η τυχαία παγίδευσή τους σε αλιευτικά εργαλεία, τα εγκαταλελειμμένα δίχτυα, τα πλαστικά απορρίμματα και η κλιματική αλλαγή εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρές απειλές. Και ενώ στις παραλίες ωοτοκίας εφαρμόζονται εδώ και χρόνια μέτρα προστασίας, είναι δυσκολότερο να γνωρίζει κανείς τι συμβαίνει στις θαλάσσιες περιοχές όπου οι χελώνες περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους.

Οι επιστήμονες θέλουν να διαπιστώσουν αν οι χελώνες επιστρέφουν συστηματικά σε συγκεκριμένες περιοχές, πόσο χρόνο παραμένουν εκεί και ποιες διαδρομές

ακολουθούν αναζητώντας τροφή. Οι πληροφορίες από τους πομπούς θα συνδυαστούν με άλλα διαθέσιμα στοιχεία, ώστε να εντοπιστούν θαλάσσιες περιοχές που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα δύο είδη.

Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν θα αξιοποιηθούν για τον εντοπισμό των θαλάσσιων περιοχών που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τις χελώνες. Παράλληλα, θα βοηθήσουν το Τμήμα Αλιείας να εξετάσει πώς μπορούν να βελτιωθούν τα μέτρα προστασίας τους, τόσο μέσα στις υφιστάμενες θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές όσο και στις περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Σε δύο φάσεις η τοποθέτηση των πομπών

Η προμήθεια των πομπών προβλέπει δύο παραδόσεις, με την πρώτη να γίνεται μέσα σε πέντε μήνες από την υπογραφή της σύμβασης και τη δεύτερη μέσα σε δεκαπέντε μήνες. Την τοποθέτησή τους στις χελώνες θα αναλάβει το προσωπικό του Τμήματος Αλιείας, το οποίο θα λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση για τη χρήση των συσκευών.

Τα στοιχεία που θα συλλέγονται θα είναι διαθέσιμα μέσω λογισμικού ή ηλεκτρονικής πλατφόρμας, επιτρέποντας στους επιστήμονες να εξετάζουν ξεχωριστά τις κινήσεις κάθε χελώνας. Η δορυφορική υπηρεσία θα παρέχεται για τουλάχιστον δώδεκα μήνες ανά συσκευή, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Η δράση εντάσσεται στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE ADAPTS, το οποίο ασχολείται με την προστασία ευάλωτων ειδών και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

philenews.com